

ЕВРОПЕЙСКИ ФОРУМ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ 1997-2007: ДЕСЕТ ГОДИНИ БОРБА ЗА ПРАВАТА НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

**Нека всички ние да напишем историята на дискриминацията на хората с увреждания
Борбата срещу дискриминацията на хората с увреждания е от огромно значение за всички нас**

През 1997 г. европейски и национални организации на хора с увреждания и на родители на инвалиди, които не могат да се представляват сами, се обединиха за да основат Европейския форум на хората с увреждания (ЕФХУ).

ЕФХУ е независима и уникална за Европа платформа, с много активна роля по отношение на европейските институции и законотворците, която се стреми да предпазва и защитава правата на хората с увреждания. Нейната амбиция и всекидневна дейност е да оказва влияние върху законодателството на Европейския съюз, тъй като всяко решение и инициатива на ЕС имат пряко въздействие върху живота на европейските граждани с увреждания на всички нива.

Измина едно десетилетие от началото на нашата борба. Днес, ние хората с увреждания и родителите на инвалиди, които не могат да се представляват сами, можем да се обърнем назад и да се почувстваме горди от приноса ни за прогреса във връзка с правата на хората с увреждания в Европа. Днес трябва да гледаме напред и да продължаваме да оказваме натиск, за да затвърдим анти-дискриминационните законодателни мерки в Европа, за да осигурим пълната интеграция на хората с увреждания в обществото. Ние трябва да направим това, защото увреждането е човешко право.

ИНВАЛИДНОСТТА ЗАД КУЛИСИТЕ ....

- Хората с увреждания не са малцинство: ние сме повече от 50 млн. граждани на Европейския съюз с увреждания, и представляваме повече от **10% от населението на ЕС**
- **На всеки четири семейства едно** има член с увреждане.

- За нас като хора с увреждания е **два пъти по - малко вероятно** да достигнем трета степен на образование.
- Много деца с увреждания нямат равни възможности за **достъп до образование**
- Нашият източник на **доходи** е много по-малко вероятно да е от заплата и много по вероятно от полагаща се по закон помощ. Освен това нашият доход е **значително по-нисък** от дохода на хора без увреждания .
- Ние се сблъскваме с **безработица два пъти по-голяма** от тази на хора без увреждания.
- Ние живеем в **недостъпна среда**, въпреки че представляваме заедно с хората с временно намалена мобилност 40% от населението.
- **Всеки втори човек с увреждане никога не е участвал в спортни, културни дейности**, никога не е имал достъп до театър, кино, концерти, библиотеки...
- Ние се сблъскваме с **изолация и предразсъдъци**.
- Повече от 200.000 души с увреждания **са принудени да живеят в затворени институции**, без да имат право на избор за своя живот и са лишени от най-фундаменталните човешки права.
- За нас **свободното движение на хора** в Европейския съюз е само идея, тъй като повечето бариери ни пречат да напуснем местата, в които живеее.

1997-2007: ДЕСЕТ ГОДИШНО ПРОПРАВЯНЕ НА ПЪТЯ

Първото постижение на Европейския форум на хората с увреждания през 1997 г., което откри нова ера за хората с увреждания в Европа, е приемането на анти-дискриминационния Член 13 от Амстердамския договор - най-първото и уникално отнасяне към инвалидността в Договор на ЕС. Огромен успех, който постави законовите основи за защита на хората с увреждания от дискриминация и създаде отговорност на Европейския съюз да работи в тази насока. Такова постижение никога не би било възможно без масовата мобилизация на хората с увреждания в Европа и на техните представителни организации.

След десетгодишна интензивна работа на европейско, национално ниво, Европейският форум на хората с увреждания винаги е заставал зад безбройните европейски инициативи и законодателни решения, които бяха взети и ще продължава да работи за промяна живота на хората с увреждания в цяла Европа:

- Все по-голям брой градове предлагат достъпен транспорт на хора с намалена мобилност, като по този начин допринасят за тяхната автономия и мобилност;
- Работодателите трябва да прилагат процедури за наемане на служители на основа на равните възможности и да предлагат адаптирани работни места, които да покриват потребностите на хората с увреждания ;
- Човек с увреждане може да започне правна процедура на жалба в съда, в случай, че той или тя е подложен/а на дискриминация от работодателя си, когато е кандидатствал/а за работа или обучение;
- Все по-голям е броят на публични уеб страници, които са достъпни за хората с увреждания;
- Все по-голям е броят на асансьорите, проектирани да покриват стандартите за достъпност;
- Все по-голям е броят на информационните и комуникационно-технологични продукти и услуги, такива като мобилни телефони, компютърен хардуеър и софтуеър,... които сега са достъпни за слепи и с частично зрение хора;
- Евро-монетите и банкнотите са най-достъпната валута, някога съществувала в Европа;
- Нараства броят на лекарствата, които се продават с информация, написана на Брайл;
- Хората с увреждания вече имат правото да се ползват от пълно и с добро качество асистирание по време на пътуване по въздух през целия път от заминаване от летището до пристигането на друго летище;
- През 2003-та Годината на хората с увреждания, създаде възможност за повишаване информираността по отношение проблемите на хората с увреждания, едновременно на Европейско и местно ниво и бяха стартирани много правителствени и законодателни инициативи в различни страни на ЕС;
- Когато се осъществяват обществени договори за продукти или услуги, обществените власти трябва да имат предвид изискванията за достъпност за хора с увреждания;
- 35 % от финансирането на ЕС за региони и общини трябва да отчита принципа за не-дискриминация и пълна достъпност за хората с увреждания.
- Международната Конвенция за правата на хората с увреждания мощно подкрепена от ЕФХУ и приета от Общото събрание на ООН през декември 2006 г., е първият правен, задължителен международен инструмент, приложим за Европейския съюз и неговите страни членки.

2007 И СЛЕД ТОВА: НИЕ ТРЯБВА ДА СЕ МОБИЛИЗИРАМЕ В ЗАЩИТА НА НАШИТЕ ПРАВА!

> Достъп до правна защита, правен капацитет и равно признаване пред закона

Ние, хората с увреждания, трябва да имаме правото също както всеки друг Европейски гражданин, да бъдем равнопоставени пред закона. В съответствие със съществуващите международни инструменти за човешките права, ние трябва да можем да се ползваме от законов капацитет и когато е необходимо, да се ползваме от неговата подкрепа във всички аспекти на живота, включително и правото на собственост, на управление на собствени финанси, взимане на решения и избор, за случаи, които засягат нашия живот и участието ни в обществото

> Образование за всички

Ние, като хората с увреждания, трябва да се ползваме с **равен достъп** до образование; специално или общообразователно в **интегрирана среда** и трябва да ни бъде дадено правото на **избор** да решаваме, в диалог с нашите семейства, за нашите образователни потребности и желания.

> Равнопоставено третиране при назначаване на работа

Ние, както и другите граждани, трябва да се ползваме от **еднакво отношение**, когато кандидатстваме за работа и за развитие на работното място. Нещо повече, трябва да се ползваме с правото на еднакви заплати и права по отношение на равностоен професионален статус и компетенции. И не на последно място, работодателите трябва да са готови да адаптират работното място за да отговаря на потребностите на човека с увреждане.

> Социална защита, включваща социална осигуряване.

Ние, като хората с увреждания, трябва да имаме правото на равни възможности за придвижване от една страна на ЕС в друга, да се обучаваме, да работим, да се присъединим към член от семейството и т.н. Това изисква премахване на пречките в системата за социално осигуряване.

> Да живеем независимо в общността и да правим свой собствен избор в живота.

Ние, както и другите граждани, трябва да имаме възможност да живеем на място по наш **избор**, да взимаме **собствени решения**, да ползваме услуги, които осигуряват нашата **независимост и равно участие** (т.е. правото на личен асистент). Семействата трябва бъдат признати като имащи жизнено важна роля в избора за живота, образованието и социалното включване на децата с увреждания и хората с комплексни нужди, които не могат да се представляват сами. Трябва да се предоставят специално подготвени за потребностите на хората с увреждания и техните семейства ресурси и подкрепа.

> **Достъп до здравеопазване и дългосрочни грижи**

Ние, както и другите граждани, и по специално като хора, чиито физически и/или ментален интегритет е компрометиран, трябва да имаме правото на достъп до **качествени, достъпни и ефективни здравни услуги и грижи**, създадени в съответствие с потребностите и със съгласието на всеки индивид, като тук се включват и ранна диагноза, навременна интервенция, рехабилитация и предоставяне на необходимите ресурси за нашето максимално развитие.

> **Достъп до стоки и услуги**

Ние, както и другите потребители, трябва да можем да се ползваме и да избираме от пълната гама стоки и услуги. Трябва да се предприемат законодателни мерки, за да се осигури пълна достъпност на всички стоки и услуги, които трябва да са така направени и предоставени, че да се спазва **принципа “ дизайн за всички”**.

> **Достъп до културни, спортни и развлекателни дейности**

Ние, както и другите граждани, трябва да имаме възможност да участваме равностойно във всички културни, спортни и развлекателни дейности, които трябва да са напълно достъпни, за да имаме възможност да реализираме нашите културни и артистични заложби.

> **Достъп до обществен транспорт**

Ние, както и другите граждани, трябва да имаме възможност **да пътуваме свободно и независимо** с автобус, влак, самолет или кораб до избрана от нас дестинация.

> **Достъп да обществена инфраструктура**

Ние, както и другите граждани, трябва да имаме пълен, свободен и независим достъп и когато сме придружавани от куче водач - **до всички обществени сгради и публични пространства**: паркове, ресторанти, барове театри, молове, музеи, или до други части на **изградено пространство**, като тротоари, улици, пешеходни пътеки и то при безопасни условия. Трябва да се предприемат законодателни мерки да се направи застроената среда напълно достъпна на базата на **принципа “ дизайн за всички”**.

> **Достъпна комуникационна и информационна среда**

Ние, както и другите граждани, трябва да имаме пълен достъп до всякаква информация в частния и обществен сектор във всички достъпни формати (електронен формат, писмен, Брайл, печатни букви, жестомимичен език, субтитри, лесни за четене текстове). Трябва да имаме достъп до пълната гама от **електронно комуникационни инструменти**, предлагани на пазара, които ще спомогнат нашето пълно участие в социално-икономическия живот на обществото.

> **Забрана на всякакви дискриминационни и стереотипни представи за хората с увреждания**

Ние, жените и мъжете с увреждания, призоваваме към **уважение и респект спрямо нашето достойнство** в политическия и обществения живот, в рекламите и в медиите.

> **Равен достъп до гласуване и участие в изборни кампании**

Ние, както и другите граждани, трябва да имаме възможност да упражняваме свободно и независимо нашето право на гласуване (включително и правото на тайно гласуване и предоставяне на достъпни места за гласуване, достъпни материали и бюлетини за гласуване), а също така и правото ни да бъдем избирани за обществени постове.

ДВИЖЕНИЕТО НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ ПРИЗОВАВА КЪМ:

1. **Всеобхватно не-дискриминационно законодателство в защита на хората с увреждания**, за премахване на съществуващите бариери, за предотвратяване появата на нови бариери, за постигане на равни възможности и равностойно участие във всички аспекти на живота.
2. **Бързо подписване и ратифициране** от европейските общности и членовете на ЕС на **Международната конвенция за правата на хората с увреждания**.
3. Конкретни мерки, задачи и цели, които да осигурят **равно третиране в образованието** и участие в социалния живот на децата с увреждания, посредством регионални, национални и европейски политики.
4. Конкретни мерки, задачи и цели, които осигуряват **равно третиране в областта на трудовата заетост** посредством регионални, национални и европейски политики.
5. Национални реформи, целящи **деинституционализация на хора с увреждания и предоставяне на независим живот в общността**, чрез качествени и подходящи услуги, посредством адекватно финансиране, включително и на ниво ЕС.
6. Основни стандарти на **изискванията за достъпност и не-дискриминация при всички финансови инструменти**, включително на ниво ЕС, за да се избегне създаването на нови бариери.

7. **Факти и цифри за инвалидност**, които ще отразяват действителната ситуация и стандартите на живот на хората с увреждания в Европа, за да се предостави солидна база за развитие на законодателните мерки и инициативи, които ефективно да защитават нашите права.

8. **Общи стандарти и законодателство за осигуряване на пълен достъп до продукти и услуги в целия Европейски съюз;**

Ние, хората с увреждания в Европа, призоваваме Европейския съюз, националните, регионални и местни органи, в тясно сътрудничество с главните фактори на гражданското общество да отхвърлим дискриминацията и да я запишем в историческите хроники на Европейската история !

НАПРАВИ КРАЧКА, НАПРАВИ ПРОМЯНА

**Една минута от твоето време може да доведе до промяна
в живота на повече от 50 млн. хора**

Регистрирайте се в www.1million4disability.eu